

แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มเด็ก
และเยาวชนแห่งหนึ่งในจังหวัดชัยภูมิ
THE GUIDELINES ON DRUG PREVENTION AND SOLUTION
AMONG A CHILDREN AND YOUTH GROUP
IN CHAIYAPHUM PROVINCE

¹ธิตีรัตน์ เหล่าคมพุดตาจารย์, ²จิรัชญา เหล่าคมพุดตาจารย์ และ ³พัชรินทร์ ชมภูวิเศษ
¹Thitirat Laokhompruttajarn, ²Jiratchaya Laokhompruttajarn
and ³Patchareeporn Chompoowiset

มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ, ประเทศไทย
Chaiyaphum Rajabhat University, Thailand

¹thitirat1115@gmail.com, ²jungera2520@gmail.com

Received December 25, 2021; Revised February 12, 2022; Accepted March 10, 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหายาเสพติดและกำหนดแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มเยาวชนแห่งหนึ่งในจังหวัดชัยภูมิ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนชุมชนแห่งหนึ่งในอำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ เก็บข้อมูลเชิงปริมาณ จำนวน 387 คน ที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ โดยใช้แบบสอบถามและเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ จำนวน 30 คน โดยการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพทำการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพปัญหายาเสพติดในกลุ่มเด็กและเยาวชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยสาเหตุมาจากปัจจัยภายในชุมชน ด้านตัวเด็ก ภายนอกชุมชนและด้านครอบครัว 2) แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเด็กและเยาวชน ได้แก่ การเริ่มจากที่ตัวเด็กเป็นลำดับแรก โดยต้องสร้างความเชื่อมั่นในความสามารถตนเอง ไม่ไปทดลองใช้ยาเสพติด มีทักษะในการ

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

² อาจารย์ ดร. คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

³ อาจารย์ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

ปฏิเสศเพื่อนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติด อบรมให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด สร้างความเข้าใจให้แก่สมาชิกในครอบครัวและชุมชนถึงวิธีการปฏิบัติหากพบว่าเด็กและเยาวชนติดยาเสพติด รวมถึงการจัดตั้งศูนย์บำบัดยาเสพติดในชุมชน

คำสำคัญ: แนวทาง / นโยบายการป้องกัน / ปัญหายาเสพติด

Abstract

The purposes of this research were to study the condition of drug problems and to determine the guidelines for prevention and solution of drug problems for a youth group in Chaiyaphum Province. This research was a quantitative and qualitative research. The sampling group was a community in Muang District, Chaiyaphum Province. The quantitative data were collected by using a questionnaire to get information from 387 persons attained through stratified randomization. The qualitative part was conducted by structured interview from 30 people. Data were analyzed by using descriptive statistics including number, percentage, mean, and standard deviation while qualitative data were analyzed by content analysis. The findings of this research are as follows. 1) The overall drug problems in children and youth group is at a high level. The problems are caused by factors within the community, the children themselves, factors outside the community, and the family. 2) The guidelines for prevention and solution for drug problems among children and youth group should start from the children as the first priority. Self-confidence must be inculcated in refusing drug trials and skills in refusing their peers related to drugs. Knowledge on drugs should be inculcated among youth. Understanding should be created among family and community members in the proper practice when drug addicted children and youth are found. This also includes the establishment of a drug treatment center in the community.

Keywords: Guidelines / Prevention Policy / Drug Problems

บทนำ

ปัจจุบันสถานการณ์ด้านการแพร่ระบาดของยาเสพติดมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นในทุกพื้นที่ของประเทศไทย ถือเป็นปัญหาและภัยร้ายแรงของสังคมไทยมาอย่างยาวนาน โดยเฉพาะในกลุ่มเยาวชนที่มีโอกาสเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดมากกว่ากลุ่มอื่น เนื่องจากเป็นวัยที่ถูกชักจูงได้ง่ายและมีความอยากรู้อยากลอง อีกทั้งยังมีปัจจัยจากสภาพแวดล้อม สังคม หรือค่านิยมต่าง ๆ ที่เป็นแรงผลักดันให้เข้าไปข้องเกี่ยวกับยาเสพติดประเภทต่าง ๆ ได้โดยง่ายและก่อให้เกิดปัญหาทางสังคม เศรษฐกิจและการพัฒนาประเทศตามมา

(คณะกรรมการบริหารเครือข่ายองค์กร วิชาการสารเสพติด, 2555: 1-4) แผนยุทธศาสตร์ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด พ.ศ.2563 - 2565 คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างจริงจัง มีการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดประจำปี ให้มีความสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ของประเทศ ที่ครอบคลุมด้านการปราบปราม การบำบัดรักษา การป้องกันยาเสพติดและการบูรณาการการทำงานร่วมกันในทุกภาคส่วนของสังคมให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2563)

จากการศึกษาสถานการณ์ด้านการแพร่ระบาดของยาเสพติดระดับโลกในปัจจุบันพบว่า ประชากรที่มีอายุระหว่าง 15-35 ปี มีแนวโน้มการใช้ยาเสพติดเพิ่มขึ้น (United Nations Office on Drugs and Crime, 2021) สำหรับประเทศไทย พบว่าจำนวนเด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดียาเสพติดให้โทษ โดยสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนทั่วประเทศ พบว่า มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในระหว่างปี พ.ศ. 2559-2563 คือ ร้อยละ 42.3, 44.6, 50.1, 51.4 และ 52.1 ตามลำดับ ส่วนใหญ่ ร้อยละ 85 เป็น เพศชาย มีอายุอยู่ระหว่าง 15-19 ปี และ 20-24 ปี ประเภทของยาเสพติดที่นิยมใช้อย่างแพร่หลาย คือ ยาบ้า ยาไอซ์ กัญชา กระท่อม เฮโรอีนและสารอื่น ๆ (สำนักยุทธศาสตร์ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2563: 38-53) และจากการประเมินสหปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดด้านการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนไทย มีสาเหตุมาจาก 1) ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ รายได้ครอบครัวต่ำ ภาระเกินวัย แรงขับ/การเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย มีทัศนคติ ต่อยาเสพติดในทางบวก การควบคุมตนเองต่ำ จิตใจไม่มั่นคง ยึดถือตนเองเป็นศูนย์กลาง อยากรู้อยากลองและติดการเที่ยวเตร่ 2) ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่ ครอบครัวบกพร่อง การเลี้ยงดูไม่เหมาะสมและถูกปล่อยปละละเลย 3) ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมและสังคม ได้แก่ การคบหาสมาคมกลุ่มเพื่อนที่มีพฤติกรรมกระทำความผิด พื้นที่พักอาศัย/แหล่งชุมชนที่มีอัตรากระทำความผิดสูง มีแหล่งมั่วสุมและพื้นที่เสี่ยงต่อปัญหายาเสพติดและการไม่ได้รับโอกาสหรือถูกปฏิเสธจากสังคม (วิไลลักษณ์ ลังกาและคณะ, 2562: 28-43)

ตามประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ลงวันที่ 22 มกราคม 2563 เรื่อง แผนปฏิบัติการด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ.2563 โดยมีเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์มุ่งเน้นการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหายาเสพติด ลดระดับความรุนแรงของปัญหาตามยุทธศาสตร์ชาติและนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ “สังคมไทยปลอดภัยจากยาเสพติด” ซึ่งประกอบด้วยมาตรการที่สำคัญ ดังนี้ 1) สร้างการรับรู้และสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติด 2) สร้างพื้นที่ปลอดภัยในสถานศึกษา 3) เสริมสร้างความเข้มแข็งในสถานศึกษา และ 4) อำนวยการจัดกิจกรรมส่งเสริมและป้องกันปัญหายาเสพติดในรูปแบบต่างๆ (ประกาศ

กระทรวงศึกษาธิการ, 2563: 1-3) ทำให้ในปัจจุบันมีหน่วยงานหลายฝ่ายได้ให้ความสนใจในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มเยาวชนเพิ่มมากขึ้น อย่างไรก็ตามถึงแม้จะมีการดำเนินโครงการป้องกันปัญหาเสพติดจากหน่วยงานต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง แต่จากผลการสำรวจของสำนักยุทธศาสตร์ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (2563: 38-53) พบว่า เยาวชนยังเป็นกลุ่มที่มีปัญหาด้านยาเสพติดและมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาของกรรณทิวา มุณีแนม (2562: 122-123) พบว่าเด็กและเยาวชนเป็นกลุ่มที่มีความเสี่ยงต่อการยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด ดังนั้นหากเด็กและเยาวชนไม่มีภูมิคุ้มกันจากแหล่งสนับสนุนทางสังคมที่ดีพอก็อาจตกเป็นทาสของยาเสพติดได้

สถานการณ์การระบาดของยาเสพติดของเด็กและเยาวชน ที่มีอายุ 15 - 21 ปี ในจังหวัดชัยภูมิ พบว่า มีอัตราการระบาดของยาเสพติด ประมาณร้อยละ 28 และมีการเพิ่มปริมาณการเสพติดมากขึ้นและเริ่มใช้ยาเสพติดครั้งแรก อายุุน้อยกว่าในอดีต (อายุน้อยที่สุดที่พบคือ 13 ปี) ยาเสพติดที่นิยม ได้แก่ ยาบ้า ยาไอซ์ กัญชาและสารระเหย ตามลำดับ ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการเสพยาเสพติด นอกจากทำให้เกิดเป็นปัญหาทางสาธารณสุขระดับพื้นที่แล้ว ยังทำให้เกิดความไม่พึงพอใจต่อผู้ปกครอง ครูอาจารย์ ผู้นำชุมชนและเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดชัยภูมิ, 2563: 1-2) ดังนั้นวิธีการที่มีส่วนช่วยลดทอนปัจจัยเสี่ยงต่อการเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดของเด็กและเยาวชน จึงเป็นเรื่องสำคัญที่ทุกหน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชนและประชาชนทุกคนต้องให้ความร่วมมือกันเพื่อมิให้มีการแพร่ระบาดของยาเสพติดเพิ่มมากขึ้น ดังนั้น หากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ละเลยและขาดการป้องกันที่ดี เด็กและเยาวชนก็อาจจะตกอยู่ในสถานการณ์ที่เสี่ยงต่อการติดยาเสพติด ส่งผลกระทบต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชนและประเทศชาติ นำไปสู่ปัญหาทางสังคมและปัญหาทางเศรษฐกิจให้เกิดขึ้นได้

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา “แนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในกลุ่มเด็กและเยาวชนแห่งหนึ่ง ในจังหวัดชัยภูมิ” เพื่อทราบปัญหาเสพติดและกำหนดแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในเด็กและเยาวชนให้ลดลง สามารถดำเนินการต่อต้านการแพร่ระบาดของยาเสพติดได้ตรงจุด และยั่งยืนสืบไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาเสพติดในกลุ่มเด็กและเยาวชนแห่งหนึ่งในจังหวัดชัยภูมิ
2. เพื่อกำหนดแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในกลุ่มเด็กและเยาวชนแห่งหนึ่ง ในจังหวัดชัยภูมิ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาหยาเสพติดในกลุ่มเด็กและเยาวชนแห่งหนึ่งนในจังหวัดชัยภูมิ เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed methodology) โดยมีการดำเนินงาน ดังนี้

1. การวิจัยเชิงปริมาณ โดยการศึกษาปัญหาหยาเสพติดในกลุ่มเด็กและเยาวชนแห่งหนึ่งนในจังหวัดชัยภูมิ

1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ประชาชนที่อาศัยในพื้นที่อำเภอเมืองจังหวัดชัยภูมิ จำนวน 16 หมู่บ้านจำแนกเป็น เพศชาย จำนวน 5,842 คน (ร้อยละ49.37) และเพศหญิง จำนวน 5,990 คน (ร้อยละ 50.63) รวมจำนวนทั้งสิ้น 11,832 คน (สำนักงานจังหวัดชัยภูมิ, 2563 : 1)

กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนกลุ่มหนึ่งที่อาศัยในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ คำนวนหาขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีของ Krejcie & Morgan (1970: 607-610) และเพิ่มค่าความคลาดเคลื่อน 0.05 ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 387 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Sampling) ด้วย การกำหนดขนาดตัวอย่างของชั้นภูมิเป็นสัดส่วนกับจำนวนหน่วยทั้งหมดในชั้นภูมินั้นๆ (Proportional to size) ตามหมู่บ้าน จำนวน 16 หมู่บ้าน โดยชั้นภูมิแรกเป็นหมู่บ้านและชั้นภูมิที่สอง เป็นคุ่มต่างๆ ในแต่ละหมู่บ้านและชั้นภูมิที่สาม เป็นจำนวนประชาชนในแต่ละบ้านเลขที่ จากนั้นผู้วิจัยได้ดำเนินการสุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนกับจำนวนหน่วยทั้งหมด ด้วยวิธีการจับสลาก (Simple Random Sampling) ตามจำนวน กลุ่มตัวอย่างที่คำนวณได้

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสอบถาม ดังนี้

1) แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วย เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือนและความสัมพันธ์ในครอบครัว

2) แบบสอบถามการรับรู้สภาพปัญหาหยาเสพติดในกลุ่มเด็กและเยาวชนตามทัศนะของประชาชนในชุมชน โดยแบ่งเป็น 4 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านตัวเด็ก ปัจจัยภายในครอบครัว ปัจจัยภายในชุมชนและปัจจัยภายนอกชุมชน โดยแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของ Likert มี 5 ระดับ โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามพิจารณาสภาพปัญหาหยาเสพติดในกลุ่มเด็กและเยาวชนว่าอยู่ในระดับใด โดยกำหนดค่าน้ำหนักของคะแนน 5 ระดับ ได้แก่ 5 หมายถึง สภาพปัญหาหยาเสพติดฯ อยู่ในระดับมากที่สุด จนถึง 1 คือ สภาพปัญหาหยาเสพติดฯ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

1.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

1.3.1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป ทำการวิเคราะห์โดยใช้สถิติบรรยาย (Descriptive Statistic) ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1.3.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาสุขภาพเสพติดในกลุ่มเด็กและเยาวชน โดยวิธีหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เป็นรายด้านและโดยภาพรวม เพื่อต้องการทราบสภาพปัญหาเสพติดในกลุ่มเด็กและเยาวชน เมื่อหาค่าได้แล้วนำค่าไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ การวิเคราะห์ผลการประเมิน โดยวิธีการแปลผลตามเกณฑ์สัมบูรณ์ (Absolute Criteria) ของบุญชม ศรีสะอาด (2556: 115)

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการกำหนดแนวการป้องกันและแก้ไขปัญหาสุขภาพเสพติดในกลุ่มเด็กและเยาวชน

2.1 ประชากรและกลุ่มเป้าหมาย

ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) โดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) จำนวน 24 คน ประกอบด้วย (1) ผู้นำชุมชน จำนวน 6 คน ได้แก่ ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน และประธานชุมชน (2) อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน จำนวน 6 คน (3) เจ้าหน้าที่รัฐ จำนวน 6 คน เช่น นายกองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล หัวหน้าสำนักปลัด ผู้อำนวยการกองการศึกษาและเจ้าหน้าที่เกี่ยวข้อง (4) ประชาชน จำนวน 6 คน

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Selection Interview) และเครื่องมือช่วยในการจดบันทึก ได้แก่ โทรศัพท์บันทึกเสียง สมุดจดบันทึกและปากกา

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล ศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกับกลุ่มเป้าหมาย หากข้อมูลที่ได้ยังไม่เพียงพอหรือไม่สามารถตอบคำถามได้ครบคลุม ผู้วิจัยจะศึกษาเพิ่มเติมจนกว่าได้ข้อมูลที่เพียงพอกับความต้องการและผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลไปพร้อม ๆ กัน หลังจาก ทำ การเก็บรวบรวมข้อมูลแต่ละครั้ง โดยใช้วิธีการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Data Triangulation) ที่ได้รับการยอมรับถึงความน่าเชื่อถือในการตรวจสอบและการวิเคราะห์ข้อมูลตามการวิจัยเชิงคุณภาพของสุภางค์ จันทวานิช (2553: 128-130) ได้แก่ วิธีการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Data Triangulation) โดยผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากภาคสนามและข้อมูลจากการวิจัยที่เกี่ยวข้องมาวิเคราะห์พิจารณา ระหว่างเวลาและสถานที่ที่แตกต่างกัน

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยการตีความสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย (Analytic induction) เป็นการนำข้อมูลที่ได้จากเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นมาวิเคราะห์เพื่อหาบทสรุปร่วมกัน (Content Analysis) และนำเสนอข้อมูลแบบบรรยาย

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มเด็กและเยาวชนแห่งหนึ่งในจังหวัดชัยภูมิ สรุปลงสาระสำคัญตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. สภาพปัญหาเสพติดในกลุ่มเด็กและเยาวชนแห่งหนึ่งในจังหวัดชัยภูมิ ตามทัศนะของประชาชนในชุมชน ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาเสพติดในกลุ่มเด็กและเยาวชน

รายการ	ค่าเฉลี่ย	S.D.	การแปลผล
1. ปัจจัยด้านตัวเด็ก			
1) อยากรู้ อยากลอง	3.88	0.789	มาก
2) การชักชวนและทำหายจากกลุ่มเพื่อน	3.80	0.866	มาก
3) อยากรับที่ยอมรับของกลุ่มเพื่อน	3.55	0.759	มาก
4) เชื่อในคำโฆษณาแอบอ้างสรรพคุณที่ผิดๆ	3.45	0.851	ปานกลาง
5) ต้องการมีรายได้และความสะดวกสบาย	3.43	0.752	ปานกลาง
รวม	3.69	0.803	มาก
2. ปัจจัยด้านครอบครัว			
6) ผู้ปกครองไม่มีเวลาดูแลเด็ก	3.58	0.655	มาก
7) ไม่ได้อยู่ร่วมกันกับบิดามารดา	3.25	0.725	ปานกลาง
8) มีปัญหาสัมพันธ์ภาพในครอบครัว	3.52	0.659	มาก
รวม	3.45	0.680	ปานกลาง
3. ปัจจัยภายในชุมชน			
9) ชุมชนไม่ให้การยอมรับ/ไม่คบค้าสมาคม	3.85	0.825	มาก
10) ชุมชนไม่ให้โอกาสในการประกอบอาชีพ	3.78	0.754	มาก
รวม	3.82	0.790	มาก
4. ปัจจัยภายนอกชุมชน			
11) สื่อออนไลน์ที่ไม่เหมาะสมสามารถเข้าถึงได้ง่าย	4.10	0.889	มาก
12) แหล่งซื้อขายยาเสพติดสามารถเข้าถึงได้ง่าย	3.65	0.564	มาก
13) แหล่งผลิตรายใกล้ชุมชน	3.52	0.659	มาก
รวม	3.76	0.704	มาก
ภาพรวม	3.65	0.741	มาก

จากตารางที่ 1 สภาพปัญหาเสพติดในกลุ่มเด็กและเยาวชนแห่งหนึ่งในจังหวัดชัยภูมินั้น ในภาพรวม พบว่าอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.65$, S.D.=0.741) โดยเมื่อพิจารณาจำแนกตามรายปัจจัย พบว่า ปัจจัยภายในชุมชน ปัจจัยภายนอกชุมชนและปัจจัยด้านตัวเด็ก ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.82$, S.D.=0.790), ($\bar{X}=3.76$, S.D.=0.704), ($\bar{X}=3.69$,

S.D.=0.803) ตามลำดับ ส่วนปัจจัยด้านครอบครัว ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} =3.45, S.D.=0.680) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ประเด็นที่พบปัญหา 3 ลำดับแรก ได้แก่ สื่อออนไลน์ที่ไม่เหมาะสมสามารถเข้าถึงได้ง่าย (\bar{X} =4.10, S.D.=0.889) รองลงมา คือ อยากรู้ยากลอง (\bar{X} =3.88, S.D.=0.789) และชุมชนไม่ให้การยอมรับ/ไม่คบค้าสมาคม (\bar{X} =3.85, S.D.=0.825)

2. แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มเด็กและเยาวชนแห่งหนึ่งในจังหวัดชัยภูมิ

จากผลการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) จำนวน 24 คน เกี่ยวกับแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มเด็กและเยาวชน สามารถสรุปได้ ดังนี้

2.1 ด้านตัวเด็กและเยาวชน โดยจะต้องมีกิจกรรมการสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง ให้แก่เด็กและเยาวชนเพื่อไม่ให้เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด การให้ความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยของยาเสพติดรวมทั้งการฝึกทักษะการปฏิเสธกลุ่มเพื่อนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติด เพื่อเป็นเกราะป้องกันตนเองไม่ให้เข้าไปสู่ภาวะความเสี่ยงต่อการยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดได้

2.2 ด้านครอบครัว โดยการสร้างความรัก ความอบอุ่นและความสัมพันธ์อันดีระหว่างสมาชิกในครอบครัว สนับสนุนให้ครอบครัวดูแลเอาใจใส่ มีกิจกรรมร่วมกันเพื่อไม่ให้เด็กและเยาวชนเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด แต่หากพบว่าสมาชิกในครอบครัวติดยาเสพติดแล้ว ควรทำความเข้าใจให้กับสมาชิกในครอบครัว เกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติที่เหมาะสมเพื่อสร้างกำลังใจและแก้ไขปัญหายาเสพติดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.3 ด้านสังคม โดยการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษแก่เด็กและเยาวชน รวมถึงประชาชนในชุมชนอย่างต่อเนื่อง เป็นประจำทุกปี เพื่อให้เกิดความตระหนักและเกิดความเข้าใจบริบทของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมต่างๆ ในยุคปัจจุบัน สามารถส่งเสริมและสนับสนุนเด็กและเยาวชนไม่ให้เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด ส่งเสริมกิจกรรมยามว่างที่หลากหลาย เช่น การออกกำลังกาย การสวดมนต์หรือกิจกรรมอื่นๆ การให้เด็กและเยาวชนได้มีส่วนร่วมในโครงการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันหรือแก้ไขปัญหายาเสพติดภายในชุมชน รวมถึงการจัดตั้งศูนย์เพื่อรับแจ้งเบาะแสเกี่ยวกับยาเสพติดและทีมให้คำแนะนำด้านการแก้ไขปัญหายาเสพติดในหมู่บ้าน เป็นต้น

2.4 ด้านสมาชิกในชุมชน โดยการให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการรับรู้ถึงปัญหาและความต้องการแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มเด็กและเยาวชน ในรูปแบบการทำงานร่วมกัน มีการให้ข้อมูลข่าวสารต่างๆ ช่วยดูแลสอดส่องเด็กและเยาวชนในชุมชนที่มีความเสี่ยงต่อการยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด โดยการรายงานข้อมูลให้กับผู้นำชุมชนและกรรมการหมู่บ้านรับทราบ และสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมและ การพัฒนาชุมชนของตนเองให้มี

ความเข้มแข็งมากขึ้น โดยเฉพาะกิจกรรมด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างต่อเนื่อง

2.5 ด้านสภาพแวดล้อมในชุมชน โดยการพัฒนาสภาพแวดล้อมในชุมชนที่ไม่เอื้อต่อการทำให้เด็กและเยาวชนเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดและในกรณีที่มีผู้ที่ติดยาเสพติดแล้ว ควรจัดสถานบำบัดในชุมชนโดยนำเด็กและเยาวชนที่ติดยาเสพติดมาบำบัดในชุมชนและมีผู้ดูแลอย่างใกล้ชิดเพื่อให้เด็กและเยาวชนที่มาบำบัดในศูนย์บำบัดกลับไปใช้ชีวิตได้ตามปกติ รวมทั้งการจัดผู้ค้ายาเสพติดไม่ให้เข้ามาภายในหมู่บ้าน

3.6 ด้านหน่วยงานรัฐหรือเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการปัญหายาเสพติดในกลุ่มเด็กและเยาวชนโดยการให้เจ้าหน้าที่ภาครัฐได้เข้ามาช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในด้านการแก้ไขปัญหายาเสพติด เช่น การสนับสนุนด้านงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ สถานที่ในการจัดทำศูนย์บำบัดหรือศูนย์ฝึกอาชีพ สำหรับเด็กและเยาวชนที่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดอย่างเพียงพอและต่อเนื่อง

อภิปรายผล

จากผลการศึกษา แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มเด็กและเยาวชนแห่งหนึ่งในจังหวัดชัยภูมิ ผู้วิจัยอภิปรายตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ซึ่งพบประเด็นสำคัญเพื่อนำมาอภิปราย ดังนี้

ผลการวิจัย เกี่ยวกับสภาพปัญหายาเสพติดในกลุ่มเด็กและเยาวชนแห่งหนึ่งในจังหวัดชัยภูมิ พบว่า ระดับปัญหายาเสพติด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในพื้นที่ดังกล่าว ยังมีการแพร่ระบาดของยาเสพติด ร่วมกับปัจจัยภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อ การเข้าถึงยาเสพติด ได้แก่ การเข้าถึงสื่อออนไลน์ที่ผิด ๆ ได้โดยง่าย รวมทั้งปัญหาจากตัวเด็กและเยาวชน ที่มีความอยากรู้อยากลอง อยากเป็นที่ยอมรับของกลุ่มเพื่อน มีปัญหาสัมพันธภาพในครอบครัวและไม่ได้รับการยอมรับจากชุมชน ถึงแม้ว่าจะมีมาตรการของภาครัฐและหน่วยงานต่าง ๆ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างต่อเนื่อง แต่ก็ยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวให้หมดไปได้ สอดคล้องกับการศึกษาของวรางคณา จันทรังค์และปาจริย์ ผลประเสริฐ (2561: 65-74) พบว่า ปัญหายาเสพติดส่วนใหญ่มาจากปัจจัยภายนอกชุมชน เช่น จากสื่อออนไลน์ที่เข้าถึงได้ง่าย ผู้ชักชวนเยาวชนให้เสพยาเสพติดที่มาจากชุมชนอื่นและแหล่งผลิตยาเสพติดอยู่ใกล้เคียงชุมชน จากปัจจัยภายในชุมชน ได้แก่คนภายในชุมชนไม่ให้โอกาสผู้ที่พ้นโทษจากยาเสพติด เขาเหล่านั้นจึงได้กลับไปค้าขายและเสพสิ่งเสพติดอีกครั้ง จากปัจจัยภายในครอบครัว ได้แก่ ผู้ปกครองไม่มีเวลา จึงให้ทำให้เด็กขาดคนให้คำปรึกษาและไม่ได้ อยู่ร่วมกันกับบิดามารดา ส่วนปัจจัยด้านตัวเด็กเอง พบว่า ปัญหายาเสพติด เกิดจากอยากลองอยากเป็นที่ยอมรับของกลุ่มเพื่อน เชื้อในคำโฆษณาแอบอ้างสรรพคุณที่ผิดๆและต้องการมี

รายได้จากความสะดวกสบายและสอดคล้องกับผลการศึกษาของภรณ์ นิกรณและประพันธ์ ชันติธีระกุล (2562: 48-52) พบว่า การใช้สารเสพติดพบมากในกลุ่มเด็กและเยาวชน เนื่องจากเป็นวัยที่อยากรู้อยากลอง ชอบการเลียนแบบพฤติกรรมผู้อื่นและต้องการเป็นที่ ยอมรับจากกลุ่ม

ผลการวิจัยเกี่ยวกับการกำหนดแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดใน กลุ่มเด็กและเยาวชนแห่งหนึ่ง ในจังหวัดชัยภูมิ สามารถอภิปรายผลเป็นรายด้าน ได้ดังนี้

1) ด้านตัวเด็กและเยาวชน พบว่า ควรมีกิจกรรมต่างๆ ได้แก่ การสร้างความ เชื่อมั่นในตนเอง การให้ความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยของยาเสพติด การฝึกทักษะการ ปฏิเสธกลุ่มเพื่อนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติด เป็นต้น เพื่อช่วยเป็นเกราะป้องกันตนเอง ไม่ให้เด็กและเยาวชนเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะเด็กและเยาวชน เป็นวัย ที่มีการเปลี่ยนแปลงของฮอร์โมนและมีความสำคัญกับเพื่อน จึงส่งผลต่อ การควบคุมอารมณ์ และมีความสัมพันธ์กับความตั้งใจและพฤติกรรม ดังนั้นจึงมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมเสี่ยงทาง สุขภาพ (Susman, Reiter, Ford, & Dorn, 2002: 171-174) กล่าวคือ เยาวชนที่มีการรับรู้ ความสามารถของตนเองด้านการป้องกันยาเสพติด จะมีพฤติกรรมด้านการป้องกันตนเอง จากการใช้สารเสพติดที่ต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของณัฐนันท์ ทวีสินและอานนท์ ทวีสิน (2560: 151-158) พบว่า แนวทางป้องกันปัญหายาเสพติดของเยาวชน ได้แก่ แนวทางการ พัฒนาทักษะชีวิตให้กับเยาวชน ให้อยู่ในสถานการณ์แวดล้อมที่ไม่พึงประสงค์ได้อย่าง ปลอดภัย สามารถเอาตัวรอด ไม่ตกเป็นทาสยาเสพติด และสอดคล้องกับการศึกษาของจุลจี รา จันทร์มุงคุณ, อติรัตน์ เหล่าคมพดุมอาจารย์และณัฐิกา ราชบุตร (2563: 304-316) ที่พบว่า การเสริมสร้างทักษะชีวิตร่วมกับกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม โดยทักษะชีวิตทั้ง 7 ด้าน ได้แก่ การตระหนักรู้ฯ การปฏิเสธ การตัดสินใจและแก้ไขปัญห การจัดการอารมณ์และ ความเครียด ความภาคภูมิใจในตนเอง ความคิดสร้างสรรค์และความรับผิดชอบต่อตนเองและ สังคม สามารถป้องกันการเสพยาเสพติดของเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2) ด้านครอบครัว พบว่า ควรมีการสร้างความรัก ความอบอุ่นและความสัมพันธ์ อันดีระหว่างสมาชิกในครอบครัว สนับสนุนให้ครอบครัวคอยดูแลเอาใจใส่ มีกิจกรรมร่วมกัน เพื่อไม่ให้เด็กและเยาวชนเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด แต่หากพบว่าสมาชิกในครอบครัวติดยา เสพติดแล้ว ควรทำความเข้าใจกับสมาชิกในครอบครัวเกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติที่เหมาะสมเพื่อ สร้างกำลังใจและแก้ไขปัญหายาเสพติดได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ครอบครัว เป็นสถาบันขั้นพื้นฐานที่ให้การดูแลและอบรมสั่งสอนเด็กและเยาวชนให้เป็นคนดี มีคุณภาพ และห่างไกลจากยาเสพติดได้ ดังนั้นความสัมพันธ์ในครอบครัวจึงสามารถทำนายพฤติกรรม การใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนได้ (Tafa & Baiocco, 2009 : 388-395) โดยครอบครัว ที่มีความสัมพันธ์กันน้อยหรือขัดแย้งกันและไม่สามารถปรับตัวเข้าหากันได้ ย่อมส่งผลให้เด็ก และเยาวชนมีปัญหาติดยาเสพติดในระดับสูง (Hoffmann, 2006: 867-880) สอดคล้องกับ

การศึกษาของณัชฐนนท ทวีสินและอานนท์ ทวีสิน (2560: 151- 158) พบว่า เยาวชนที่ติด ยาเสพติดส่วนหนึ่งมาจากการที่ผู้ปกครอง ไม่เอาใจใส่ ไม่ดูแลพฤติกรรม ความเป็นอยู่ การคบเพื่อนและการใช้ชีวิตประจำวันของบุตรหลาน อาจจะด้วยความจำเป็น การแยกทางกัน ระหว่างพ่อแม่หรือการทะเลาะทอดทิ้งเยาวชนให้ใช้ชีวิตตามลำพัง สิ่งเหล่านี้ทำให้เยาวชน ซึ่งโดยปกติ ก็จะชอบอยู่กับเพื่อนฝูงมากกว่าอยู่กับพ่อแม่อยู่แล้ว มีโอกาสในการเรียนรู้ พฤติกรรมและทำตามเพื่อนที่ใช้ยาเสพติด ทั้งการค้าและการเสพ นอกจากนี้ ลักษณะนิสัย ของเยาวชนเองก็เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้การดูแลของบุพการีไม่สามารถควบคุมได้

3) ด้านสังคม พบว่า ควรมีการจัดกิจกรรมด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดที่หลากหลาย ได้แก่ การอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี การส่งเสริมกิจกรรมยามว่างที่หลากหลาย เช่น การออกกำลังกาย การสวดมนต์ หรือกิจกรรมอื่น ๆ การส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนได้มีส่วนร่วมในโครงการต่าง ๆ ภายในชุมชน รวมถึงการจัดตั้งศูนย์รับแจ้งเบาะแสเกี่ยวกับปัญหา ยาเสพติดและทีมให้คำแนะนำด้านยาเสพติดในหมู่บ้าน เพื่อเป็นอีกแนวทางในการป้องกันหรือแก้ไขปัญหายาเสพติดได้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกิจกรรมทางสังคมดังกล่าวเป็นกิจกรรมที่เสริมสร้างความตระหนักและส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนสนใจกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ร่วมกับครอบครัวและชุมชน เกิดความภาคภูมิใจในการมีส่วนร่วมกิจกรรมในชุมชนและส่งผลให้ห่างไกลจากยาเสพติดได้ สอดคล้องกับการศึกษาของ Steinberg, (2007: 55-59) พบว่า การเสริมสร้างสุขภาพแบบองค์รวมครบทุกมิติ ได้แก่ สุขภาพกาย สุขภาพจิต สุขภาพสังคม ศิลธรรมและจิตวิญญาณ ให้แก่เยาวชน ส่งผลให้เยาวชนมีสุขภาพองค์รวมที่ดีและเกิดพฤติกรรมด้าน การเฝ้าระวังการ ใช้อาหารเสพติดของเยาวชนที่ดีด้วยและสอดคล้องกับการศึกษาของ Junge, Manglallan & Raskauska (2003: 218-230) พบว่า การนำโปรแกรมที่เน้นการสอนเชิงประสบการณ์และ กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ การให้ออกาสเด็กและเยาวชน ได้มีปฏิสัมพันธ์กับผู้ใหญ่ที่มี ศักยภาพ พบว่าเด็กและเยาวชนมีทักษะชีวิตด้านการป้องกันตนเองจากยาเสพติดที่ดีเพิ่มขึ้น

4) ด้านสมาชิกในชุมชน พบว่า การให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการรับรู้ถึง ปัญหาและความต้องการแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มเด็กและเยาวชน ในรูปแบบการทำงาน ร่วมกัน มีการให้ข้อมูลข่าวสารต่างๆ ช่วยดูแลสอดส่องเด็กและเยาวชนในชุมชนที่มีความเสี่ยง ต่อการยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด โดยการรายงานข้อมูลให้กับผู้นำชุมชนและกรรมการหมู่บ้าน รับทราบและสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมและพัฒนาชุมชนของตนเอง ให้มีความเข้มแข็งมากขึ้น โดยเฉพาะกิจกรรมด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับการศึกษาของอิพิงษ์ ตันศิริ (2560: 91-93) พบว่า ประชาชนควรมี ส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดทั้งในด้านการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการ ปฏิบัติการการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์และการมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานด้าน การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด และความสอดคล้องกับการศึกษาของสุวปริยา จันตะ

(2562: 16-29) พบว่า การมีส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชนด้านการแก้ไขปัญหาเสพติดในชุมชน ได้มุ่งเน้นการสร้างเสริมความเข้มแข็งในชุมชน เป็นส่วนสำคัญ โดยอาศัยความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะประชาชนที่อยู่ในชุมชนนั้นๆ ให้มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเสพติดในชุมชนเพื่อที่จะให้ชุมชนนั้นเป็นพื้นที่ปลอดภัยจากยาเสพติดและทำให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน

5) ด้านสภาพแวดล้อมในชุมชน พบว่า การพัฒนาสภาพแวดล้อมในชุมชนที่ไม่เอื้อต่อการทำให้ เด็กและเยาวชนเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดและในกรณีที่มีผู้ติดยาเสพติดแล้ว ควรจัดสถานบำบัดในชุมชน โดยนำเด็กและเยาวชนที่ติดยาเสพติดมาบำบัดในชุมชน และมีผู้ดูแลอย่างใกล้ชิดเพื่อให้เด็กและเยาวชนที่มาบำบัดในศูนย์บำบัดกลับไปใช้ชีวิตได้ตามปกติ รวมทั้งการจัดผู้ค้ายาเสพติดไม่ให้เข้ามาภายในหมู่บ้าน ทั้งนี้ยอมส่งให้ชุมชนปลอดภัยจากยาเสพติดได้ สอดคล้องกับการศึกษาของदनัยพร เยี่ยมสุริยงค์ (2560: 82) พบว่า การจัดสภาพแวดล้อมในชุมชนไม่ให้เป็นที่แหล่งมั่วสุมของยาเสพติด รวมทั้งการจัดสถานบำบัดยาเสพติดเปรียบเสมือนบ้านสำหรับกลุ่มที่ติดยาเสพติดแล้ว ด้วยกระบวนการชุมชนบำบัด โดยมีพื้นที่สาธารณะเพื่อเป็นจุดทำกิจกรรมนันทนาการและเป็นจุดพบปะกับบุคคลภายนอกเพื่อให้เกิดความเป็นครอบครัว ทั้งสังคมผู้บำบัดเองและบุคคลภายนอก ทำให้เกิดความรู้สึกปลอดภัยสะอาดและเข้าสู่กระบวนการบำบัดแบบอบอุ่นเสมือนอยู่ที่บ้าน และสอดคล้องกับการศึกษาของวรางคณา จันทร์คงและปาจรรย์ผลประเสริฐ (2561: 65-74) พบว่า แนวทางการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติดในกลุ่มเด็กและเยาวชน คือ การจัดสภาพแวดล้อมหรือสถานที่ในการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดแก่ประชาชนในชุมชน เพื่อให้เข้าใจบริบทของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและสามารถสนับสนุนเด็กและเยาวชนไม่ให้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดได้

6) ด้านหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการปัญหาเสพติดในกลุ่มเด็กและเยาวชน พบว่า การให้เจ้าหน้าที่ภาครัฐได้เข้ามาช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการสนับสนุน ด้านงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ รวมถึงสถานที่ในการจัดทำศูนย์บำบัดหรือศูนย์ฝึกอาชีพสำหรับเด็กและเยาวชนที่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดอย่างเพียงพอและต่อเนื่อง ย่อมมีส่วนช่วยในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับการศึกษาของบังอร เทพเทียนและกรวีร์ ไพรอด (2562: 828-844) พบว่า การนำนโยบายประชารัฐร่วมใจสร้างหมู่บ้านหรือชุมชนมั่นคงปลอดภัยจากยาเสพติดมาใช้ในชุมชน ได้แก่ กิจกรรมการเข้าไปกระตุ้นให้ประชาชนได้เกิดความตระหนักถึงโทษและพิษภัยของยาเสพติด การให้ความรู้ การร่วมใจสร้างหมู่บ้านหรือชุมชนมั่นคง ปลอดภัยจากยาเสพติดและการสนับสนุนด้านการจัดสรรงบประมาณที่เพียงพอ โดยดำเนินกิจกรรมตามนโยบายเป็นปกติที่ ทำเป็นประจำทำให้มีส่วนช่วยในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดได้และสอดคล้องกับการศึกษาของกรรณทิวา มุณีแนม (2562: 122-123) พบว่า การดำเนินงานหรือศักยภาพของ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่จะเป็นลักษณะการป้องกันการสนับสนุนส่งเสริมในการจัดโครงการ กิจกรรมที่ผ่านการอบรมคุณธรรมจริยธรรมและร่วมมือกับทุกภาคส่วนเพื่อสร้างความปรองดอง รักใคร่และสามัคคีซึ่งกันและกัน การให้ความรู้ถึงโทษพิษภัยของยาเสพติด การพัฒนาในด้านการกีฬาและการสร้างความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว อีกทั้งมีการจัดตั้งกฎระเบียบของตำบลและมีการจัดตั้งศูนย์บำบัดรักษา ยาเสพติดเป็นของตำบลตนเองที่เรียกว่า “บ้านแสนสุข” รวมถึงการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน นอกจากนี้เยาวชนที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดและผู้ปกครองให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี และผู้นำชุมชน ยังมีบทบาทสร้างความร่วมมือจากกลุ่มผู้นำด้วยกันเองที่สามารถทำงานเป็นทีมและสร้างระบบเครือข่าย มีรูปแบบบูรณาการทำงานอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มผู้นำชุมชนให้รวมเป็นหนึ่งเดียว

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

ผลการวิจัยทำให้ได้แนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มเด็กและเยาวชนที่มาจากทัศนคติของประชาชนและเจ้าหน้าที่ในพื้นที่ ได้แก่ ด้านตัวเด็กและเยาวชน ด้านครอบครัว ด้านสังคม ด้านสมาชิก ในชุมชน ด้านสภาพแวดล้อมในชุมชน ด้านหน่วยงานรัฐหรือเอกชนที่เกี่ยวข้องเพื่อสามารถดำเนินการต่อต้านการแพร่ระบาดของยาเสพติดได้ตรงจุดและนำไปใช้ได้จริงกับบริบทของชุมชน โดยผู้นำชุมชนและคณะกรรมการหมู่บ้าน ควรจัดทำแผนการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน โดยเฉพาะในกลุ่มเด็กและเยาวชนที่ชัดเจน รวมทั้งการสร้าง ความเข้าใจและเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนอย่างต่อเนื่องและเป็นรูปแบบที่ชัดเจน โดยภาครัฐกำหนดนโยบายด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติดในกลุ่มเด็กและเยาวชน โดยการประสานงานร่วมกับหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อให้เกิดแนวทางการดำเนินเป็นรูปธรรมชัดเจนและมีประสิทธิภาพ ตลอดแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติดให้โทษด้านการสร้างชุมชนเข้มแข็งห่างไกลจากยาเสพติด ในรูปแบบกิจกรรมที่มีความหลากหลายและต่อเนื่องเพื่อนำไปปรับใช้ในพื้นที่แต่ละชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กรรณทิวา มุณีแถม, (2562) , “แนวทางแก้ไขปัญหา ยาเสพติดโดยผู้นำชุมชนและประชาชนในพื้นที่ตำบลบาราเฮาะ อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี” ,บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

- คณะกรรมการบริหารเครือข่ายองค์กร วิชาการสารเสพติด, (2555), “โครงการสำรวจคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชน : ประเมินการจำนวนประชากรใช้ยาเสพติดในประเทศไทย”, กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด.
- จุลจีรา จันทะมุงคุณ, อธิรัตน์ เหล่าคมพุดาจารย์และณัฐกา ราชบุตร, (2563), “ประสิทธิผลของโปรแกรมการเสริมสร้างทักษะชีวิตร่วมกับกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อป้องกันการเสพยาเสพติดของนักเรียนระดับประถมศึกษาตอนปลายจังหวัดชัยภูมิ”, วารสารสุขภาพจิตแห่งประเทศไทย, 28(4) :304-316.
- ณัษฐนนท ทวีสินและอานนท์ ทวีสิน, (2560), “แนวทางการป้องกันปัญหาเสพยาเสพติดของเยาวชนในจังหวัดฉะเชิงเทรา”, วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร, 8(1) : 151- 158.
- दनัยพร เยี่ยมสุริยงค์, (2560), “สถาบันบำบัดยาเสพติดด้วยกระบวนการชุมชนบำบัด”, กรุงเทพฯ : สาขาวิชาสถาปัตยกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- บังอร เทพเทียนและกรวิโร โพรอด, (2562), “การนำนโยบายประชารัฐร่วมใจ สร้างหมู่บ้านชุมชนมั่นคงปลอดภัยยาเสพติด พ.ศ.2559–2560 ไปสู่การปฏิบัติ : กรณีศึกษาในเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร”, วารสารวิชาการสาธารณสุข, 28(5): 828-844.
- บุญชม ศรีสะอาด, (2556), “วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1”, พิมพ์ครั้งที่ 5, กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ, (2563) , “นโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพยาเสพติดในสถานศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ”, กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- ภารณี นิลกรณและประพันธ์ ชันดิธีระกุล, (2562), “การประเมินผลรูปแบบการป้องกันการเสพยาเสพติดรายใหม่ในเยาวชน โดยความร่วมมือของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง จังหวัดนครปฐม”, ศูนย์ศึกษาปัญหาการเสพติด (ศศก.) คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- วางคณา จันทรังคและปาจริย์ ผลประเสริฐ, (2561), “แนวทางการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติดในกลุ่มเด็กและเยาวชน นอกสถานศึกษา ในจังหวัดกำแพงเพชร”, วารสารกฎหมายสุขภาพและสาธารณสุข, 4(1) : 65-74.
- วิไลลักษณ์ ลังกา, อรอุมา เจริญสุข, พัทธราภรณ์ ศรีสวัสดิ์และกัมปนาท บริบูรณ์, (2562), “การวิเคราะห์สภาพการณ์ปัจจุบันของปัจจัยเสี่ยง ปัจจัยภูมิคุ้มกันและพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเสพยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในพื้นที่หมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง (อพป.)”, วารสารการจัดการ ทางการศึกษาปฐมวัย, 1(1) : 28-43.

- สำนักงานจังหวัดชัยภูมิ, (2563), “ประชากรและโครงสร้างประชากร จังหวัดชัยภูมิ”, ชัยภูมิ : กลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด สำนักงานจังหวัดชัยภูมิ.
- สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดชัยภูมิ, (2563), “สถานการณ์การโฆษณาเสพติดของเด็กและเยาวชน จังหวัดชัยภูมิ”, สืบค้นจาก : https://cpho.moph.go.th/?page_id=11800 สืบค้นเมื่อวันที่ 2 มกราคม 2564.
- สำนักยุทธศาสตร์ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, (2563) , “แผนยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด พ.ศ.๒๕๖๓-๒๕๖๗”. กรุงเทพฯ: สำนักยุทธศาสตร์.
- สุภางค์ จันทวานิช, (2553), “วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ”, พิมพ์ครั้งที่ 18 , กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวปรียา จันต๊ะ, (2562), “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในพื้นที่เทศบาลเมืองแม่เหียะ จังหวัดเชียงใหม่” วารสารบัณฑิตแสงโคมคำ, 4(1) : 16-29.
- อธิพงษ์ ต้นศิริ, (2560), “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ศึกษากรณี อำเภอแกลง จังหวัดระยอง”, บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W, (1970), “Determining Sample Size for Research Activities”. Educational and Psychological Measurement.
- Hoffman, J.P., (2006), “Family structure, community context, and adolescent problem behaviors”, Journal of Youth and Adolescence, 35: 867-880.
- Junge, S.K., Manglallan, S. & Raskauskas, J., (2003), “Building life skills through After school participation in experiential and cooperative learning”, Child study journal, 4(2): 218-230.
- Steinberg, L., (2007), “Risk taking in adolescence: New perspectives from brain and behavioral science”, Current Directions in Psychological Science, 16(2): 55 - 59.
- Tafa, M., & Baiocco, R., (2009), “Addictive Behavior and family functioning during adolescence”, The American Journal of Family Therapy, 37: 388-395.

